

Въпроси и отговори по Първата покана за набиране на проектни предложения–част 3

19		Aко кандидатства училище (общинско), трябва ли да бъде приложено решение на общинския съвет? Какво трябва да съдържа то?	Кандидата прилага (в случай, че е приложимо) Решение на Местния съвет/Съвет на директорите или друг орган, отговорен за управление на организацията (в случая училището) , относно разработването и изпълнението на проекта – <u>копие и превод на английски език</u> / виж Насоките за кандидатстване – част 3.2 Приложение Б/ .
		Дали трябва да биде приложено решение на општинскиот совет доколку апликантот е општинско училиште? И што трябва да содржи истото?	Апликантот приложува (во случај да е приложиво) Решение на Општинскиот совет/ Совет на директорите или друг орган одговорен за управување со организацијата (во овој случај училиште) , поврзано со подготовкa и спроведување на проектот – <u>копија и превод на английски јазик</u> / види Насоки за аплицирање – дел 3.2 Анекс Б/ .
		In case a municipal school applies, is it necessary to provide Municipal Council Decision? What should that certain decision comprised?	The applicant should provide (if applicable) Decision of the Municipal Council/Board of Directors or other competent body in charge for the management of the certain organization (in this case, school) concerning the development and management of the project – <u>copy and translation into English</u> / Applicant's guide sec. 3.2 Annex B/
20		Може ли в Бюджетна линия 5 Външни експерти и финансов одит да бъде включен разход за физически лица, който да бъдат включени като технически експерти по проектни дейности, например експерт – фолклорист, историк, експерт по туризъм и др, който не могат да се считат за част от административния екип по проекта?	В Бюджетна линия 5 Външни експерти и финансов одит можат да бъдат включени разходи за физически лица - технически експерти по проектни дейности, който не са част от административния екип по проекта.Имайте в предвид,че при тяхното наемане трябва да се спази съответната тръжна процедура по PRAG .
		Дали може во Буџетска линија 5 Надворешни експерти и финансиска ревизија да биде включен трошок за физички лица, коишто ќе бидат вклучени како технички експерти за проектните активности, на пр. експерт – фолклорист, историчар, експерт за туризам и др., коишто не можат да се сметаат како дел од административниот тим на проектот?	Во Буџетска линија 5 Надворешни експерти и финансиска ревизија можат да бидат вклучени трошоци за физички лица – технички експерти за проектните активности коишто не се дел од административниот тим на проектот, като ги спроведувате тендерските процедури за подизведување , согласно барањата од PRAG .
		Within Budget line 5, External Experts and Financial Audit, is it eligible to include costs for the natural persons engaged as technical experts on the project, for ex. – folklorist, historian, expert in tourism etc, who are not considered to be part of the administrative team on the project?	Within Budget line 5, External Experts and Financial Audit, it is eligible to include costs for technical experts for the project, who are not considered to be part of the administrative team on the project.Please, have in mind that hiring external experts is subject of subcontracting according to the procedures of PRAG .

Въпроси и отговори по Първата покана за набиране на проектни предложения–част 3

21		Необходимо ли е всички допълнителни документи да бъдат преведени на английски език?	Съгласно Насоките за кандидатстване раздел 3.2, когато допълнителните документи не са на английски език, трябва да се приложи превод на английски език <u>на съответните части от тези документи, доказващи допустимостта на партньорите</u> за участие. Преводът трябва да бъде извършен от заклет преводач или фирма, лицензирана за преводи, като преводът ще има предимство при анализиране на формуляра за кандидатстване.
		Дали е неопходно сите допълнителни документи да бидат преведени на английски јазик?	Во согласност со Насоките за аплицирање оддел 3.2, кога допълнителните документи не се на английски јазик, треба да се приложи превод на английски јазик <u>на соодветните делови од тие документи, коишто ја докажуваат подобноста на партнери за учество</u> . Преводот треба да го направи овластено лице или фирма, лицензирана за преводи, зато што истот ќе има предност при анализата на формуларот за аплицирање.
		Is it obligatory to translate into English all supporting document?	According to Applicant's Guide, section 3.2, in case when the supporting documents are not in English, it is necessary to provide translation into English <u>for the relevant parts of the documents proving partners' eligibility</u> . The translation should be completed by sworn translator or legalized translation company, in view of the fact that the translation will have the priority in the evaluation course.
22		Необходимо ли е целия технически инвестиционен проект да бъде преведен на английски език, включително и чертежите?	При проекти с инвестиционен компонент, който според Закона за устройство на територията (за Република България) изиска представяне на технически инвестиционен проект, преведени на английски език се изискват само следните части от проекта: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Обяснителната записка ✓ Количествено-стойностна сметка на предвидените строителни дейности.
		Дали е потребно да биде преведен на английски јазик целиот технички инвестициски проект, вклучувајќи ги и цртежите?	Кај проекти со инвестициска компонента, за кои според Законот за просторно планирање (за Република Македонија) се бара приложување на технички инвестициски проект, на английски јазик се бараат само следните делови од проектот: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Техничко објашнение ✓ Предмер пресметка на предвидените трошоци
		Is it obligatory to translate into English the entire construction project including the drawings?	In the case when the project proposal involves construction which under the Spatial Planning Act (the territory of the Republic of Bulgaria), a detailed construction project is required, only the following documents should be attached into English: <ul style="list-style-type: none"> • Explanatory note

Въпроси и отговори по Първата покана за набиране на проектни предложения—част 3

			• Bill of quantities
23		<p>В случай, че всеки от партньорите изпълнява определени дейности с пари за тях, определени в бюджета му по проекта, всеки от партньорите сам ли провежда тръжните процедури за подвъзлагане, или всички тръжни процедури по проекта се провеждат от Водещия партньор?</p>	<p>Всеки от проектните партньори провежда сам тръжните процедури за подвъзлагане, заложени в собствения му бюджет, съгласно изискванията на PRAG (Практическо Ръководство за провеждане на тръжни процедури за външни действия на Европейския съюз).</p>
		<p>Во случај секој од партнери да спроведува определени активности со пари наменети за истите, определени во буџетот на проектот - дали секој од партнери сам ги спроведува тендарските процедури за подизведување или пак сите тендарски процедури за проектот ги спроведува Водечкиот партнера?</p>	<p>Секој од проектните партнери сам си ги спроведува тендарските процедури за подизведување, наведени во сопствениот буџет, согласно барањата од PRAG (Практичен водич за спроведување на тендарските процедури за надворешните активности на Европската Унија)</p>
		<p>In case each of the partners implements certain activities financially covered by the project budget, are the procurement procedures carried out separately by each of the partners or all the procedures are performed by the Lead partner himself?</p>	<p>According to PRAG (Practical guide to contract procedures for EC external actions), each project partner carries out their own subcontracting procedures individually as set down in their budget.</p>
24		<p>Могат ли държавни служители да получават възнаграждения от средствата по проекта за участие в екипа за управлението му?</p>	<p>В Насоките за кандидати по настоящата програма няма посочено ограничение държавни служители да са част от екип за управление по проекта, както и да получават възнаграждение от финансовите средства по Програмата.</p> <p>Моля имайте предвид че наемането на служители – които са на служебно правоотношение в съответната структура – местна , регионална или национална - като част от екип за изпълнение на проект – не трябва да е в противоречие с приложимото трудово законодателство в съответната държава и разпоредбите засягащи встъпването в правоотношение на служителя със съответния работодател, както и да е в съответствие с приложимото законодателство в областта на управление на проекти финансиирани от средства на Европейския Съюз.</p> <p>Управляващия Орган на Програмата ще подготви допълнителни разяснения съобразени с европейските практики, които засягат този въпрос и ще бъдат публикувани на електронната страница на Програмата.</p>

Въпроси и отговори по Първата покана за набиране на проектни предложения–част 3

	Дали можат државни службеници да добиваат надоместок од средствата од проектот за учество во тимот за управување со проектот?	Во Насоките за аплицирање за тековната програма нема посочено ограничување државни службеници да бидат дел од тимот за управување со проектот, како и тоа да добиваат надоместок од финансиските средства од Програмата. Ве молиме да имате во предвид дека ангажирањето на државни службеници, кои се во работен однос во соодветната структура – локална, регионална или национална – <u>не треба да биде во противречност со легислативата за работни односи на соодветната држаја</u> и одредбите кои се однесуваат на исполнувањето на работните обврски и задачи на државниот службеник кон соодветниот работодавец, како и тоа да е во согласност со важечкото законавство од областа на управување со проекти финансиирани од средства на Европската Унија. Управувачкиот орган на Програмата ќе подготви дополнителни објаснувања сообразени со европските практики, кои го засегаат тоа прашање и истите ќе бидат објавени на електронската страница на Програмата.
	Are the civil servants engaged in the project entitled a pay?	According to Applicant's Guide for the current Programme, there is no particular restriction for the civil servants to be part of the project team, neither there is limitation considering payment covered by the Programme's budget. Please have in mind that the engagement of civil servants employed in certain organization – municipal, regional or national – <u>should not be in conflict with the labor legislation of the relevant state</u> as well as with the relevant provisions regarding the civil servant's duties and obligations in relation to their employer. It also should not be in conflict with the positive EU legislation regarding the management of European Union's funded actions.
	Трябва ли към автобиографиите да бъдат приложени документи, доказващи опита на експертите за управление на проекта?	Съгласно Насоките за кандидатстване на етап кандидатстване няма специално изискване към автобиографиите да бъдат приложени документи, доказващи опита на експертите. В случай на финансиране на проекта следва да бъдат приложени към съответните договори. При поискване от страна на УО/СТС следва да се предоставят в указанния срок.
	Дали кон биографиите треба да бидат приложени документи кои го докажуваат искуството на експертите за управување со проектот?	Во согласност со Насоките за аплицирање во фазата на аплицирање нема посебно барање кон биографиите да бидат приложени документи кои го докажуваат искуството на експертите.

Въпроси и отговори по Първата покана за набиране на проектни предложения—част 3

25			<p>Ако преоктот биде одобрен, истите треба да бидат приложени кон соодветните договори. По барање од страна на УО/ЗТС треба да се достават во предвидениот рок.</p>
		<p>Is there any requirement to attach credentials to the CVs that verify the proficiency of the experts assigned to manage the project?</p>	<p>According to Applicant's Guide, during application process, there is no particular requirement to attach credentials to the CVs that verify the proficiency of the experts. However, if the project is being approved, the credentials should be attached to the relevant contracts. At the request of the MO/JTS, the credentials should be made available within the prescribed period.</p>
26		<p>За да бъдат признати и възстановени разходите по проекта, достатъчно ли е да бъдат представени издадени фактури за тези разходи или разходите трябва да бъдат и реално изплатени?</p>	<p>Съгласно Насоките за кандидатстване / виж точка 2.2.3 Допустими разходи /, за да бъдат допустими за финансова помощ по поканата за събиране на проектни предложения, освен останалите изисквания, разходите трябва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да са действително извършени от бенефициентите или техните партньори по време на срока на изпълнение на дейностите, определени във Формуляра за кандидатстване; • да са отразени в счетоводните и данъчни документи на партньорите, да могат да бъдат разпознати и проверени и да бъдат подкрепени от разходооправдателни документи. <p>В този смисъл е задължително фактурираните суми да бъдат реално изплатени (в рамките на срока за изпълнение на проекта), за да бъдат признати за допустими разходи.</p>
		<p>Дали за да бидат признати и повратени трошоците за проектот, е доволно да бидат доставени фактурите издадени за тие трошоци или трошоците треба да бидат реално изплатени?</p>	<p>Во согласност со Насоките за аплицирање / види точка 2.2.3 Подобни трошоци/ за да истите бидат подобни за финансирање по повикот за предлог проекти, освен останатите барања, трошоците треба:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да се реално направени од корисниците или нивните партнери во рокот за спроведување на активностите определени во Формуларот за аплицирање; • да се видливи во сметководствените и даночните документи на партнерите, да можат да се видливи и проверени, како и тоа да бидат подкрепени со документи кои ги оправдуваат направените трошоци. <p>Во таа смисла задолжително е фактурираните суми да бидат реално изплатени (во рамките на рокот за спроведување на</p>

Въпроси и отговори по Първата покана за набиране на проектни предложения—част 3

		проектот) за да бидат признати како подобни трошоци.
		Would it be sufficient to submit invoice cost or real invoice in order the costs to be taken into account and reimbursed? According to Applicant's Guide / sec. 2.2.3 <i>Eligibility of expenditures</i> / to be eligible for financial support under the call for proposals, among other requirements, the costs must: <ul style="list-style-type: none"> • have actually been incurred by the beneficiaries or their partners during the implementing period for the activities defined in the application form; • be recorded in the partners' accounts and tax documents, be identifiable and verifiable, and be backed up by supporting documents.
27		Колко време е необходимо за възстановяване на направените допустими разходи по проекта? Очакваният максимален срок за възстановяване на направените разходи от момента на подаване на искането за извършване на първо ниво на контрол е <u>около 6 месеца</u> . Допълнителни разяснения относно изпълнението на проектите ще бъдат направени на всички успешни кандидати непосредствено след сключване на договорите по настоящата покана.
		Колку време е потребно за повраток на направените подобни трошоци за проектот? Очекуваниот максимален рок за повраток на направените трошоци од моментот на доставување на барање за прво ниво на контрола е <u>околу 6 месеци</u> . За сите успешни апликанти непосредно по склучување на договорите за тековниот повик, ќе бидат направени дополнителни објаснувања во врска со спроведувањето на проектите.
		How long does it take to obtain reimbursement of the eligible costs spent on the project? The estimated maximum period for reimbursement of the costs from the time of the submission of the request for carrying out the first level of control is about 6 months. Further clarification on the implementation of the projects will be made for all successful applicants immediately after the conclusion of the contracts on this call.
28		Допустими разходи ли са разходите за социално осигуряване на експертите по проекта? Възнаграждението на техническия и административен персонал по проекта - заплати/хонорари плюс вноски за социално осигуряване и други разходи, свързани с трудовото възнаграждение са допустим разход / виж Насоките за кандидатстване точка 2.2.3 Допустими разходи /.
		Дали трошоците за социално осигуряване на експертите на проектот се сметаат за подобни трошоци? Надоместоците на техничкиот и административниот персонал на проектот – плати/ хонорари како и надоместоците за социално осигуряване и други трошоци поврзани со надоместок за трудот се

Въпроси и отговори по Първата покана за набиране на проектни предложения–част 3

			подобни трошоци / види во Насоки за аплицирање точка 2.2.3 Подобни трошоци /.
		Are social security charges for the experts on the project considered as eligible costs?	The remuneration of the technical and administrative staff on the project - salaries/fees plus social security contributions and other costs associated with remuneration are eligible expenditures / Applicant's Guide sec. 2.2.3 <i>Eligibility of expenditures</i>
29		Има ли изискване за доказване на произхода на стоките, доставени в рамките на проекта?	Съгласно Регламент 1085/2006 за създаване на IPA – чл. 19, параграф 1, доставките и оборудването, придобити в рамките на договор, финансиран във връзка с настоящия регламент, следва да бъдат с произход от Общността или от страна, за която това е допустимо по силата на параграф 1 или 2. За целите на настоящия регламент терминът „произход“ се определя от съответните правни разпоредби на Общността относно правилата за произход за митнически цели. Стоките, доставени в рамките на проекта, следва да удовлетворяват изискванията за произход. Изискванията за произход в съответствие с Регламента обхващат: <ul style="list-style-type: none"> • 27 страни-членки на ЕС; • държава-членка на европейското икономическо пространство – Норвегия, Исландия, Лихтенщайн; • страна-бенефициент по настоящия регламент – Хърватия, Турция, Македония, Албания, Босна и Херцеговина, Черна гора, Сърбия, вкл. Косово; страна бенефициент на европейски инструмент за съседство и партньорство – 17 държави: Алжир, Армения, Азербайджан, Беларус, Египет, Грузия, Израел, Йордания, Либия, Молдова, Мароко, Палестинската власт на Западния бряг и ивицата Газа, Русия, Сирия, Тунис, Украйна
		Дали има барање за докажување на потеклото на стоките, набавени во рамките на проектот?	Во согласност со Регулативата 1085/2006 за създаване на IPA – чл. 19, параграф 1, набавките и опремата, направени во рамките на договор, финансиран со постојната регулатива, треба да бидат со потекло од Заедницата или од држава која што е подобна согласно параграф 1 или 2. За целите на постојната регулатива терминот „потекло“ се дефинира со съответни правни одредби на Заедницата, относно правила за потекло за царински цели. Стоките набавени во рамките на проектот треба да ги задоволат

Въпроси и отговори по Първата покана за набиране на проектни предложения—част 3

		<p>баирањата за потекло.</p> <p>Барањата за потеклото во согласност со Регулативата опфаќаат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 27 земји – членници на ЕУ • Држава – членка на европската економска заедница – Норвешка, Исланд, Лихтенштајн • Земја – корисник по постојната регулатива – Хрватска, Турција, Македонија, Албанија, Босна и Херцеговина, Црна Гора, Србија вклучувајќи го и Косово. • Земја – корисник на европскиот инструмент за соседство и партнерство – 17 држави: Алжир, Ерменија, Азербејџан, Белорусија, Египет, Грузија, Израел, Јордан, Либија, Молдавија, Мароко, Палестинска влас на западниот брег и областа Газа, Русија, Сирија, Тунис, Украина.
	<p>Are there any requirements for the origin of supplies within the project framework?</p>	<p>According to Council Regulation (EC) No 1085/2006 establishing the Instrument for Pre-Accession Assistance (IPA) – Art. 19, Paragraph 1, supplies and equipment within the contract financed under this Regulation, should be originating from the Community or the country, for which this is permissible under paragraph 1 or 2.</p> <p>For the purposes of this Regulation, the term "origin" shall be determined by the relevant legal provisions of the Community regarding the rules of origin for customs purposes.</p> <p>The goods delivered within the framework of the project, should satisfy the requirements of origin.</p> <p>The requirements of origin in accordance with the Regulation include:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 27 EU Member States • A Member State of the European Economic Area – Norway, Island, Lichtenstein • A Country that is a beneficiary of this Regulation – Croatia, Turkey, Macedonia, Albania, Bosnia and Hercegovina, Montenegro, Serbia and Kosovo. • a country that is a beneficiary of the European Neighbourhood and Partnership Instrument – 17 states: Algeria, Armenia, Azerbaijan, Belarus, Egypt, Georgia, Israel, Jordan, Lebanon, Libya, Moldova, Morocco, Occupied Palestinian Territory, Russia, Syria, Tunisia, Ukraine.

Въпроси и отговори по Първата покана за набиране на проектни предложения–част 3

30		<p>Има ли изискване към националността на експертите и/или фирмите – подизпълнители на проектите?</p>	<p>Съгласно Регламент 1085/2006 за създаване на IPA – чл. 19, параграф 1, в процедури за обществени поръчки или договори за субсидии, финансирали във връзка с настоящия регламент, е позволено участието на всяко физическо лице, гражданин на страна-членка, на страна-бенефициент по настоящия регламент, на страна бенефициент на европейски инструмент за съседство и партньорство или на държава-членка на европейското икономическо пространство и на всяко юридическо лице, установено на територията на такава страна или държава-член.</p> <p>Експертите, предложени в рамките на споменатите процедури, следва да удовлетворяват изискванията за националност.</p> <p>Изискванията за националност в съответствие с Регламента обхващат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 27 страни-членки на ЕС; • държава-членка на европейското икономическо пространство – Норвегия, Исландия, Лихтенщайн; • страна-бенефициент по настоящия регламент – Хърватия, Турция, Македония, Албания, Босна и Херцеговина, Черна гора, Сърбия, вкл. Косово; • страна бенефициент на европейски инструмент за съседство и партньорство – 17 държави: Алжир, Армения, Азербайджан, Беларус, Египет, Грузия, Израел, Йордания, Либия, Молдова, Мароко, Палестинската власт на Западния бряг и ивицата Газа, Русия, Сирия, Тунис, Украйна.
		<p>Има ли посебни барања во однос на националността на експертите и/или фирмите подизведувачи на проектите?</p>	<p>Во согласност со Регулативата 1085/2006 за създаване на IPA – чл. 19, параграф 1 кај процедурите за явни набавки или договори за грант, финансирали согласно постојната регулатива, дозволено е участие на секое физическо лице, гражданин на държава-членка, на държава - корисник, на държава корисник на европейскиот инструмент за съседство и партньорство или на държава-членка на Европската икономска заедница и на секое правно лице, регистрирано на територијата на таа држава или държава-членка.</p> <p>Експертите, предложени во рамките на споменатите процедури, треба да ги исполнат барањата за националност.</p> <p>Барањата за националност во согласност со Регулативата опфаќаат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 27 земји – членки на ЕУ

Въпроси и отговори по Първата покана за набиране на проектни предложения–част 3

		<ul style="list-style-type: none"> • Држава – членка на европейската економска заедница – Норвешка, Исланд, Лихтенштајн • Земја – корисник по постојната регулатива – Хрватска, Турција, Македонија, Албанија, Босна и Херцеговина, Црна Гора, Србија вклучувајќи го и Косово. <p>Земја – корисник на европскиот инструмент за соседство и партнерство – 17 држави: Алжир, Ерменија, Азербејџан, Белорусија, Египет, Грузија, Израел, Јордан, Либија, Молдавија, Мароко, Палестинска влас на западниот брег и областа Газа, Русија, Сирија, Тунис, Украина.</p>
	Are there any requirements regarding the nationality of the experts and/or subcontractors for the projects?	<p>According to Council Regulation (EC) No 1085/2006 establishing the Instrument for Pre-Accession Assistance (IPA) – Art. 19, Paragraph 1, participation in the award of procurement or grant contracts financed under this Regulation shall be open to all natural persons who are nationals of and legal persons who are established in a Member State, a country that is a beneficiary of this Regulation, a country that is a beneficiary of the European Neighbourhood and Partnership Instrument, or a Member State of the European Economic Area.</p> <p>The experts within the above mentioned procedures should comply with the requirements regarding nationality. According to the Regulation, the requirements include:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 27 EU Member States • A Member State of the European Economic Area – Norway, Island, Lichtenstein • A Country that is a beneficiary of this Regulation – Croatia, Turkey, Macedonia, Albania, Bosnia and Hercegovina, Montenegro, Serbia and Kosovo. <p>a country that is a beneficiary of the European Neighbourhood and Partnership Instrument – 17 states: Algeria, Armenia, Azerbaijan, Belarus, Egypt, Georgia, Israel, Jordan, Lebanon, Libya, Moldova, Morocco, Occupied Palestinian Territory, Russia, Syria, Tunisia, Ukraine.</p>

Въпроси и отговори по Първата покана за набиране на проектни предложения–част 3

		Допустими ли са всякакъв вид банкови разходи?	Съгласно Насоките за кандидатстване - бюджетна линия 5 – Разходи за външни експерти и финансов audit – Разрешителни, удостоверения и др. допустими банкови разходи са <ul style="list-style-type: none"> ✓ банкови такси за транснационални финансова транзакции и ✓ банкови такси за откриване и поддържане на отделна банковска сметка, необходима за целите на проекта.
31		Дали се подобни сите видови на банкарски трошоци?	Во согласност со Насоките за аплицирање – буџетна линија 5 – Трошоци за надворешни експерти и финансиска ревизија и др. подобни банкарски трошоци се: <ul style="list-style-type: none"> ✓ банкарски такси за транснационални финансиски транзакции и ✓ банкарски такси за отварање на одделна банкарска сметка, неопходна за целите на проектот.
		Are all bank charges on the project considered as eligible costs?	According to Applicants' Guide – budget line 5 – Costs for external expertise and financial audit and other eligible bank costs include: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Bank charges for transnational financial transactions; ✓ Bank charges for opening and administering the separate bank account(s) required by the programme;
		Допустими ли са проекти, които са от една приоритетна ос напр. Подобряване на качеството на живот, а включват две сфери на интервенция напр. Използване на културни ресурси и Използване на природни ресурси?	Задължително условие е всяко проектно предложение да обхваща само една Ключова сфера на интервенция. Комбинация от дейности от различни ключови сфери на интервенция не е допустима и ще доведе до директно елиминиране на проектното предложение /виж Насоките за кандидатстване – раздел 2. <i>Правила на поканата за набиране на предложения точка 2.1 Обща информация</i> /.
32		Дали се подобни проекти коишто се од една приоритетна оска, на пр. Подобрување на квалитетот на живот, а вклучуваат две сфери на интервенција, на пр, Користење на културни ресурси и Користење на природни ресурси?	Задолжителен услов кај секој предлог – проект е тој да опфаќа само една клучна сфера на интервенција. Комбинацијата од активности од различни клучни сфери на интервенција не е дозволена и истата ќе доведе до директна елиминација на предлог – проектот / види во <i>Насоки за аплицирање – оддел 2. Правила за повокот за доставување на предлог – проекти точка 2.1 Општа информација</i> /.

Въпроси и отговори по Първата покана за набиране на проектни предложения–част 3

		Are the projects that fit in certain priority axis, ex. Improvement the quality of life, may consist of two spheres of intervention, for ex. Utilization of cultural resources and Utilization of eco resources eligible?	For each project proposal, it is obligatory to cover no more than one key spheres of intervention. Combination of activities from different key spheres of intervention is not eligible and will lead to direct rejection of the project proposal / <i>Applicants' Guide – section 2 Rules of the call for proposals point 2.1. General information/</i>
33		В случай, че един проект е одобрен за финансиране, кой изплаща средствата на партньора - Водещият партньор или програмата?	При одобрен за финансиране проект Водещият партньор сключва договор за финансирането с Управляващия орган по програмата и прехвърля съответни бюджетни средства, в срок до 5 работни дни към партньорите, участващи в операцията, съгласно договореностите в споразумението между партньорите и сертифицираните разходи. <i>/виж Насоките за кандидатстване – раздел 2. Правила на поканата за набиране на предложения точка 2.1 Обща информация и Споразумение за партньорство - Раздел 4 Права и задължения на Водещия партньор I.</i>
		Во случај, проектот да биде одобрен за финансирање, кој ќе ги исплаќа (префрла) средствата на партнерот – Водечкиот партнери или програмата?	Кога проектот е одобрен за финансирање, Водечкиот партнери сключува договор за финансирање со Управувачкиот орган на програмата и тој ги префрлува соодветните буџетски средства во рок од 5 работни дена на партнери кои учествуваат во активноста, во согласност со договорот помеѓу партнери и докажаните трошоци. <i>/види Насоките за аплицирање – оддел 2. Правила на повикот за доставување на предлог проекти точка 2.1 Општа информација и Согласност за партньорство - оддел 4 Права и обврски на Водечкиот партнери I.</i>
		In case, the project is being approved, who is responsible to disburse the funds to the partner – the Lead partner or the Programme itself?	When a project is approved for financing, the Lead partner signs a subsidy contract with the Managing Authority of the Programme. Lead partner transfers the appropriate budget funds within 5 days to the partner/s who take part in activities in accordance to the contract between the partner/s and certificated expenses. <i>/Applicants' Guide – section 2 Rules of the call for proposals point 2.1. General information and Partnership agreement – section 4 Rights and obligation of the Lead partner/</i>

Въпроси и отговори по Първата покана за набиране на проектни предложения–част 3

		Може ли в бюджетна линия 7 – Други разходи в подлиния Подготовка на проекти да се включат средства за заплащане на външни консултанти?	Съгласно Насоките за кандидатстване – в бюджетна линия 7 - <i>Други разходи Подготовката на проекти е допустимо</i> да се включват разходи за срещи между партньорите, консултации , проучвания, превод на документи, данъци и други такси, извършени преди подписване на договора за субсидия. Началната дата за допустимост на разходите за подготовка на проекти е датата на официалното одобряване на финансовото споразумение между бивша Югославска Република Македония и Европейската комисия (<u>13 октомври 2008 г.</u>) но не по-рано от една година преди датата на публикуване на настоящата покана за набиране на предложения. Крайна дата за допустимост на разходите за подготовка на проекти е датата на внасяне на проектното предложение.
34		Дали може во буџетската линија 7 - Други трошоци во ставка Подготовка на проекти да се включат средства за плаќање на надворешни консултанти?	Во согласност со Насоките за аплицирање – во буџетската линија 7 - <i>Други трошоци Подготовката на проекти е дозволено</i> да се включват трошоци за средби помеѓу партнери, консултации , анализи, превод на документи, даноци и други такси, направени пред подпишување на договорот за грант. Почетната дата за подобност на трошоците за подготовка на проекти е датумот на официјалното одобрување на финансиската спогодба помеѓу бивша југословенска Република Македонија и Европската комисија (<u>13 октомври 2008 г.</u>) но не порано од една година пред датумот на објавувањена на постојниот повик за доставување на предлог проекти. Краен датум за подобност на трошоците за подготовка на проекти е датумот на поднесување на предлог проектот.
		Within Budget line 7 – Other costs, in sub-line project preparation, is it eligible to include costs for external consultants?	According to Applicants' Guide – budget line 7 – Other costs Project preparation – costs for project preparation are eligible (partners meetings, consultancy, studies, translation of documents, taxes and other charges) carried out before the subsidy contract is signed. Initial date for the eligibility of the expenditures for the preparation of projects is the date of the official approval of the Financial agreement between the former Yugoslav Republic of Macedonia and the European Commission (<u>13 October 2008</u>), not earlier than one year before the date of Call for Proposals. Closing date for eligibility of expenditures for project preparation is the application date.

Въпроси и отговори по Първата покана за набиране на проектни предложения–част 3

35		Има ли максимални ограничения за дадена организация в колко проекта може да участва като проектен партньор?	Според Насоките за кандидатстване няма максимални ограничения - организацията има право да участва в други проекти като проектен партньор , стига да притежава нужния капацитет за ефективна работа като партньор по всички спечелили финансиране проекти. Моля, имайте предвид, че една институция/организация може да подаде само едно проектно предложение като Водещ партньор / виж Насоките за кандидатстване – раздел 2. Правила на поканата за набиране на предложения точка 2.1 Обща информация .
		Дали за една организация постојат максимални ограничувања за тоа колку пати може да се јави како проектен партнери?	Според Насоките за аплицирање не постојат максимални ограничувања, односно организацијата има право да учествува во други проекти како партнер на проект , доколку располага со потребниот капацитет за ефикасно работење како партнери на сите финансиирани проекти. Ве молиме да имате во предвид дека една институција / организација може да подаде само еден предлог – проект како Водечки партнери / види Насоките за аплицирање – оддел 2. правила на повикот за доставување на предлог-проекти точка 2.1 Општа информација .
		Is there limitation regarding the number of projects that certain organization can take part in as a project partner?	According to Applicants' Guide there are no limitation regarding this issue, so an organization can take part in other projects in the position of partner, as long as it has enough capacity for effective work as a partner in all of the approved financing projects. Please have in mind, that an institution/organization can submit only one project proposal as a Lead partner / Applicant's Guide – Sec. 2. Rules of the Call for proposals 2.1 General Information .
36		По тази Покана допустими ли са асоциирани партньори по проектите?	Съгласно Насоките за кандидатстване няма асоциирани партньори по настоящата покана. Всеки проект трябва да има поне един партньор от всяка страна на границата . Всички организации участващи като кандидати по настоящата покана се наричат партньори и са пряко отговорни за изпълнението на проекта. Партньорите избират един между себе си, който да бъде Водещ партньор / виж Насоките за кандидатстване – точка 2.2.1 Допустимост на кандидатите (Водещ партньор и партньори) / .

Въпроси и отговори по Първата покана за набиране на проектни предложения–част 3

		Дали по постојниот Повик се подобни асоциативни партнери на проектите?	<p>Согласно Насоките за аплицирање нема асоциативни партнери по постојниот Повик.</p> <p>Секој проект треба да има најмалку еден партнер од секоја од страните на границата.</p> <p>Сите организации кои участвуваат како апликанти на постојниот повик се нарекуваат партнери и се директно одговорни за спроведувањето на проектот. Партнерите избираат меѓу себе еден којшто ќе биде Водечки партнери / види <u>Насоки за аплицирање – точка 2.2.1 Подобност на апликантите (Водечки партнери и партнери)</u></p>
		Are associated partners on projects eligible within this Call?	<p>According to Applicants' Guide there are no associated partners within this Call for proposals.</p> <p>Every project must include at least one partner from each side of the border region.</p> <p>All organizations participating, under this Call for Proposals, are called partners and they are directly responsible for the project implementation.</p> <p>The partners shall select one, from among themselves, to be the Lead Partner / Applicant's <u>Guide – Sec. 2.2.1 Eligibility of applicants (Lead Partner and Partners)</u> /.</p>
		Има ли изискване за организациите партньори да са регистрирани в допустимия пограничен район най- малко 12 месеца пред крајният срок за подаване на проектните предложения по настоящата покана за набиране на предложения, както е валидно за Водещия партнёр?	<p>Съгласно Насоките за кандидатстване няма такова специално изискване за организациите партньори по проекта.</p> <p>Изискването за регистрация най - малко 12 месеца пред краиния срок за подаване на проектните предложения по настоящата покана важи само за Водещия партнёр / виж <u>Насоките за кандидатстване – раздел 2.2 Критерии за допустимост (Водещ партнёр и партнёри) - точка 2.2.1 Допустимост на кандидатите (Водещ партнёр и партнёри)</u> /.</p>
37		Постои ли барање за организациите партнери да бидат регистрирани во подобниот пограничен регион наймалку 12 месеци пред крајниот рок за поднесување на предлог проектите по постојниот повик за доставување на предлог проекти, како што важи за Водечкиот партнёр?	<p>Согласно Насоките за аплицирање нема такво специјално барање за организациите партнери на проектот.</p> <p>Барањето за регистрация најмалку 12 месеци пред крајниот рок за поднесување на предлог проектите по постојниот повик за доставување на предлог проекти важи само за Водечкиот партнёр/ види <u>Насоките за аплицирање – оддел 2.2 Критериуми за подобност (Водечки партнёр и партнёри) - точка 2.2.1 Подобност на апликантите (Водечки партнёр и партнёри)</u></p>

Въпроси и отговори по Първата покана за набиране на проектни предложения—част 3

		<p>Is there a requirement within current Call for proposals, the partner organizations to be registered in the eligible border area at least 12 months before the deadline for submission of the project proposals, as it is applicable for Lead partner?</p>	<p>According to Applicants' Guide there is no such requirement concerning the partner organizations on the project The requirement for organization to be registered at least 12 months before the deadline for submission of the project proposals under current Call applies only to the Lead partner / Eligibility Criteria (Lead Partner and Partner) sec.2.2.1 Eligibility of Applicants (Lead Partner and Partner)</p>
38		<p>Ще се финансираат ли т. нар. двуетапни / двукомпонентни / проекти, включващи компонент- етап на проектиране и компонент- етап на строителни работи?</p>	<p>Не се разрешават „двуэтапни“ (двукомпонентни) проекти (компонент/етап на проектиране и компонент/етап на строителни работи/изграждане) – Насоки за кандидатстване - точка 2.2.2 <i>Допустимост на дейностите</i>. Финансираат се само инвестиционни проекти с предварително одобрени проектантски дейности, одобрени преди подаване на проектните предложения по настоящата покана.</p>
		<p>Дали ќе се финансираат т.н. двоетапни/двукомпонентни проекти, кои вклучуваат компонента – етапа на проектирање и компонента – етапа на градежни работи?</p>	<p>„Двоетапни“ (двокомпонентни) проекти не се оправдуваат (компонента – етапа на проектирање и компонента – етапа на градежни работи) - Насоки за аплицирање - точка 2.2.2 <i>Подобност на активностите</i>. Се финансираат единствено инвестициски проекти со претходно одобрени проектантски активности, одобрени пред поднесувањето на предлог проектите по постојниот повик за доставување на предлог проекти.</p>
		<p>Will the so-called “two-phase” (two-component) projects which incorporate the design phase and the construction / work phase be financed?</p>	<p>“Two-phase” (two-component) projects will not be allowed (project design component/phase and works/construction component/phase) – <i>Applicant's Guide – sec. 2.2.2 Eligibility of Activities</i>. Only the investment projects with prior construction activities approval, before the application process shall be financed under the current Call for proposals.</p>
39		<p>Ние сме неправителствена организация в частна полза, която не разпределя печалба. Организацията се представлява от Президента и Председателя на Борда на Директорите – заедно и поотделно.</p> <p>Обръщам се към Вас със следния въпрос: Относно декларацията, която се изисква по точка B5 – Decision of Local/Board of Directors or any similar body – необходимо ли е да се представи такава декларация и от нашата организация? Всички проекти – разработката и</p>	<p>Съгласно Насоките за кандидатстване <i>t.3.2 Приложения Б</i> кандидатите прилагат, (ако е приложимо) Решение на Местния съвет/Съвет на директорите или подобен орган относно разработването и изпълнението на проекта – копие и превод на английски.</p> <p>В зависимост от разпоредбите в Устава на вашата организация следва да прецените дали горепосочения документ е приложим и в случай, че е, ръководният орган трябва да декларира, че подкрепя предложението и съответно да подпише приложение Б5.</p>

Въпроси и отговори по Първата покана за набиране на проектни предложения—част 3

	<p>кандидатстването – се одобряват от Президента и неговите заместници, а Борда на директорите не се занимава и не взима решения от такова естество. Вътрешната ни организация и правилата, които са изградени, не предполагат наличието на такъв тип документ за кандидатстване по проекти.</p>	
	<p>Ние сме невладина организация во приватна сопственост, која не создава профит. Организацијата ја претставуваат Претседател и Претседател на бордот – заедно и одделно.</p> <p>Се обраќам до вас со следново прашање: Во однос на изјавата која се бара согласно точка B5 – Decision of Local/Board of Directors or any similar body – дали е неопходно да се достави таква одлука и од нашата организација? Сите проекти – нивната подготовка и аплицирањето – се одобруваат од Претседателот и неговите заменици, а Бордот на директори не се занимава и не донесува решения от таква природа.</p> <p>Правилата на организацијата не претпоставуваат таков тип на документи за аплицирање на проекти.</p>	<p>Согласно Насоките за аплицирање, т. 3.2. Анекс Б апликантите приложуваат (ако е соодветно) Решение на Општински совет/Совет на директорите или подобен орган за подготовката и спроведувањето на проектот – копија и превод на англиски јазик.</p> <p>Во зависност од одредбите во Уставот на вашата организација, ќе треба да процените дали горенаведениот документ е соодветен и применлив и во случај ако е, управувачкиот орган на организацијата треба да потпише изјава дека ја подржува изработката и спроведувањето на проектот и соодветно да го потпише Анекс Б.</p>
	<p>We are non-government organization in private benefit, which does not generate profit. The organization is represented by the President and Chairman of the Board of Directors - jointly and separately.</p> <p>This is the question I address to you:</p> <p>Regarding the Declaration, which is required by item B5 - Decision of Local/Board of Directors or any similar body - is it necessary to submit such a declaration on behalf of our organization? Within our organization, all the projects - development and application – are being approved by the President and his deputies; a Board of Directors does not deal with and does not take decisions of such kind. Our internal organization and the rules, which are built, do not imply the existence of such type of documents for application on projects.</p>	<p>According to Applicant's Guide item.3.2 Annexes B applicants submit (if applicable) Decision of the Municipal board/Board of Directors or similar authority regarding the project development and implementation - a copy and English translation.</p> <p>Depending on the provisions stated in the Statute of your organization you should decide whether the above mention document is applicable, and in the case it is, the managing authority of your organization must declare the support of the proposal and respectively to sign Annex B5.</p>

Въпроси и отговори по Първата покана за набиране на проектни предложения–част 3

40		Бихте ли ме насочили към регламентите относно публичността на проекта, които трябва да бъдат следвани?	Проектът трябва да включва дейности за информираност на обществеността и осигуряване на публичност в съответствие с регламентите на Европейската Комисия и при спазване на Насоките за визуализация , (последните могат да бъдат намерени на следният интернет адрес: http://ec.europa.eu/europeaid/work/visibility/index_en.htm).
		Дали би ме насочиле кон регулативите относно ювноста (транспарентноста) на проектот коишто треба да се следи?	Проектът треба да вклучува активности за информиране на ювноста и осигуряване на транспарентност согласно регулативите на Европската Комисия и запазување на Насоките за визуализация , (последните можат да бидат симнати на следната интернет адреса: http://ec.europa.eu/europeaid/work/visibility/index_en.htm).
		Can you direct me to Regulations i.e. publicity of the project, which should be followed?	The project should include activities for public information and insuring publicity according European Commissions regulations and to comply with the Visibility Guidelines (which can be found on the following internet address: http://ec.europa.eu/europeaid/work/visibility/index_en.htm).